

APSTIPRINU

Grobiņas Mūzikas un mākslas skolas

direktore Mārīte Bruža

Grobiņa, 2021.gada 31. augustā

Grobiņas Mūzikas un mākslas skola

(izglītības iestādes nosaukums)

MŪZIKAS TEORIJA "Mūzikas literatūra"

(Profesionālās ievirzes izglītības programmas un mācību priekšmeta

nosaukums)

Izglītības programmas

Īstenošanas ilgums: 4 gadi

Apjoms: 140 stundas

Mācību programma aktualizēta metodiskajā sēdē 26.08.2021.

Mācību priekšmetu programmu izstrādāja pēc LNKC vadlīnijām pedagogs

Dace Vilkašte

Mērķi:

1. Rosināt audzēkņos interesi par mūziku.
2. Attīstīt visus mūzikas uztverei un analīzei nepieciešamos faktoros – mūzikas izpratni, teorētisko bāzi kā arī muzikalitāti.
3. Attīstīt mūzikas valodas izpratnei nepieciešamās muzikālās domāšanas spējas, radot spilgtus priekšstatus par mūzikas valodas elementiem, vingrinoties tos saklausīt mūzikā un mācot tos nosaukt vispārpieņemtajos terminos.
4. Palīdzēt integrēties mūzikas kultūras sfērā, veidot daudzpusīgu, muzikāli kompetentu personību.

Uzdevumi:

1. Nodrošināt sistematizētu un iespēju robežās arī daudzpusīgu pamatzināšanu apguvi.
2. Attīstīt muzikālo domāšanu un atmiņu, paplašināt audzēkņa zināšanu loku.
3. Sekmēt izpratni par mūzikas teorijas praktisko jēgu: saskatīt apgūtos mūzikas valodas elementus nošu tekstā.
4. Veidot un attīstīt mūzikas uztveri, ar kuras palīdzību spētu saklausīt un saprast mūzikas valodas elementus, kā arī veikt skaņdarba elementāru analīzi, laikmeta vai komponista daiļrades raksturojumu.

Programmas satura apguves ilgums:

Apguves ilgums 4 gadi. Sešgadīgās izglītības ciklā sākot ar trešo mācību gadu. Astoņgadīgās izglītības ciklā sākot ar 5. klasi. Priekšmeta apguves apjoms: viena akadēmiskā stunda nedēļā.

Mācību darba formas:

1. Mūzikas klausīšanās un analīze.
2. Audzēkņu stāstījums un atbildes uz jautājumiem.
3. Recenzija.
4. Koncertu apmeklējumi.
5. Darbs grupās.

Programmas saturs.

1.semestris
Ievadlekcija:mūzika-viens no mākslas veidiem. Tās nozīme cilvēka dzīvē.
Mūzikas izteiksmes līdzekļi, to nozīme mūzikas satura un tēla veidošanā.
Mūzikas instrumenti, orķestru veidi.
Cilvēka balss tipi, koru veidi.
Mūzikas žanri.
Latvijas tradicionālā mūzika.

2.semestris
Viduslaiki.
Renesanse.
Baroks. Mūzikas izteiksmes līdzekļi, žanri, valoda.
Antonio Vivaldi.
Johans Sebastians Bahs.
Georgs Frīdrihs Hendelis.

3.semestris
Klasicisms.Mūzikas izteiksmes līdzekļi, žanri, valoda, simfoniskais orķestris.
Jozefs Haidns.
Volfgangs Amadejs Mocarts.
Ludvigs van Bēthovens.

4.semestris
Romantisms.
Francis Šūberts.
Frederiks Šopēns.
Roberts Šūmanis.
Johannes Brāms.
Rihards Vāgners.
Džuzepe Verdi.
Johans Štrauss.
Virtuozu laikmets-Nikolo Paganīnī, Ferencs Lists.
19.gs. otrās puses nacionālo skolu pārstāvji: Pēteris Čaikovskis.
Antonīns Dvoržāks.
Edvards Grīgs.
Modests Musorgskis

5.semestris
Profesionālās mūzikas attīstības sākums Latvijā 19.gs. vidū.
Jānis Cimze.
Baumaņu Kārlis.
Andrejs Jurjāns.
Jāzeps Vītols.
Latviešu klasiskās mūzikas komponisti 19.gs. 20.gs mijā.
Emīls Dārziņš.
Emilis Melngailis.
Alfrēds Kalniņš.

6.semestris
Latviešu mūzika 20.gs.
Lūcija Garūta.
Pēteris Barisons.
Marģeris Zariņš.
Jānis Ivanovs.
Imants Kalniņš.
Pauls Dambis.
Pēteris Plakidis.
Juris Karlsons.
Selga Mence.
Ēriks Ešenvalds, Rihards Dubra.

7.semestris
Impresionisms.
Klods Ašils Debisī.
Moriss Ravēls.
Ekspresionisms.Jaunā Vīnes skola.
Arnolds Šēnbergs.
Igors Stravinskis.

8.semestris
Jauno komponistu paaudze.
Lielā Mūzikas balva.
Atkārtojums, gatavošanās noslēguma eksāmenam.

Izmantotais repertuārs.

1. Hildegarde no Bingenē. Oviridissima virga ave.
2. V.Bērds. Svīta "Kauja."
3. Dž. Kačīnī. Ave Maria.
4. G.F.Hendelis. Oratorijas Mesija.2.d.koris. Alleluja.
5. J.S.Bahs. Svīta orķestrim nr.3, Ārija.
6. J.S.Bahs. Tokāta un fūga d-moll ērgelēm.
7. Š.Guno. Ave Maria(J.S.BahsLTK, prelūdijs C-dur)
8. A.Vivaldi. "Gadalaiki" 1.d. "Pavasaris."
9. J.Haidns. Simfonija nr.94. 2.daļa.
10. J.Haidns. Stīgu kvartets op.76, C-dur, 2.daļa.
11. V.A.Mocarts. Rekviēms."Lacrimosa."
12. V.A.Mocarts. Sonāte klavierēm A-dur, 3.daļa.
13. V.A.Mocarts. Serenāde orķestrim. Mazā naktsmūzika.1.d.
14. V.A.Mocarts. Simfonija nr.40.1.d.
15. L. van Bēthovens. "Elīzei."
16. L. van Bēthovens. Mēnesnīcas sonāte nr.14. 1.d.
17. L. van Bēthovens. Simfonija nr.5.1.d.
18. L. van Bēthovens. Simfonija nr.9.Oda priekam.
19. Fr. Šūberts. Ceļā. No vokālā cikla "Skaistā dzirnavniece."
20. Fr. Šūberts. 8.simfonija. 1.d.
21. Fr. Šūberts. Ave Maria.
22. R. Šūmanis. Sapņojums.no cikla klavierēm "Bērnu ainas."
23. R.Šūmanis. "Mežonīgais jātnieks."
24. F.Šopēns. Sonāte klavierēm b-moll 3.d.
25. F.Šopēns. Prelūdijs A-dur.
26. N.Paganīnī. Kaprīze vijolei nr.24, a-moll.
27. F.Lists. Ungāru rapsodija klavierēm nr.2.
28. J.Štrauss. Valsis."Pie zilās Donavas."
29. Dž. Verdi. Opera "Rigoletto" 3.cēl.Hercoga dziesmiņa.
30. Dž. Verdi. Opera „Traviata” 1.cēl. Galda dziesma.
31. Dž. Verdi. Opera „Aīda” 2.cēl. Triumfa maršs.
32. R.Vāgners. Opera "Valkīra" 3.cēl. Valkīru lidojums.
33. R.Vāgners. Opera "Loengrīns " 3.cēl. Kāzu koris.
34. Ž.Bizē. "Karmena" 1.cēl. Habanēra.
35. Ž.Bizē. "Karmena" 2.cēl. Eskamiljo kuplejas.
36. J.Brāmss. Šūpuļdziesma.

37. J.Brāmss. Ungāru deĵa nr.5.
38. E.Grīgs. Koncerts klavierēm ar orķestri.1.d.
39. E.Grīgs. 1.svīta orķestrim Pērs Gints.
40. A.Dvoržāks. Simfonija no Jaunās pasaules. 2.d.
41. K.Debisī. Leļļu kekvoks no cikla Bērnu stūrītis.
42. K.Debisī. Mēnesgaisma.
43. M.Ravēls. Bolero.
44. M.Musorgskis. Cikls "Izstādes gleznas."
45. P.Čaikovskis. Mazo gulbīšu deĵa no baleta „Gulbju ezers.”
46. P.Čikovskis. Klavierkoncerts.1.d.
47. P.Caikovskis. Feĵas Dražē deĵa, Maršs no baleta "Riekstkodis."
48. Jurjānu Andrejs. Kantātes "Tēvijai " sākumtēma.
49. Jurjānu Andrejs. L.t.dz. apd. "Pūt, vējiņi."
50. J.Vītols. Kora balādes: "Beverīnas dziedonis," "Gaismas pils."
51. E.Melngailis. "Jāņu vakars."
52. E.Dārziņš. "Lauztās priedes."
53. E.Dārziņš. "Melanholiskais valsis."
54. A.Kalniņš. solo dziesma "Brīnos es."
55. A.Kalniņš. solo dziesma "Pļāvēja diendusa."
56. L.Garūta. kantāte „Dievs, tava zeme deg."
57. P.Barisons. "Dziesmai šodien liela diena."
58. J.Ivanovs. Koncerts čellam ar orķestri. 2.d.
59. I.Kalniņš. 4.simfonija. 1.d.
60. P.Plakidis. Trio flautai, čellam un klavierēm. Veltījums Haidnam.
61. P.Vasks. Ainava ar putniem flautas solo.
62. A.Šēnbergs. "Mēness Pjero."

Izmantotā literatūra

1. Udodova I. Mūzikas literatūra. Zvaigzne ABC, 2003.
2. Udodova I. Mūzikas literatūra. Zvaigzne ABC, 2007.
3. Miķelsone A. Latviešu mūzikas literatūras tēmas. Musica Baltica, 2005.
4. Miķelsone A, 20.gs. tēmas mūzikas literatūrā. Musica Baltica, 2008.
5. Operas libretu leksikons, Jumava, 2015.
6. Enciklopēdija. Mūzika, Zvaigzne ABC, 1995.
7. Diženie mūziķi. Zvaigzne ABC, 2009.
8. Avramecs B., Muktupāvels V. Mūzikas instrumentu mācība. Tradicionālā un populārā mūzika. Musica Baltica, 1997.
9. Udodova I. Mūzikas literatūras darba burtnīca. R. Ulma. 1999.
10. Šarkovska-Liepiņa I. Latviešu mūzikas kods. Musica Baltica, 2014.

Vērtēšanas skala.

10 balles (izcili)

Izglītojamais parāda izcilas zināšanas un prasmes, kas pārsniedz attiecīgās klases mācību programmas apjomu. Brīvi stāsta, paužot savu attieksmi, demonstrē tēmas, analizē. Spēj loģiski argumentēt un pamatot savu domu (vecākajās klasēs). Izrāda īpašu interesi par mūzikas kultūras norisēm.

9 balles (teicami)

Izglītojamais parāda izcilas zināšanas un prasmes atbilstoši attiecīgās klases mācību programmas prasībām. Augsti attīstītas domāšanas un intelektuālā darba prasmes. Strauji progresējot veic mācību uzdevumus. Prot radoši pielietot apgūtās zināšanas.

8 balles (ļoti labi)

Izglītojamā zināšanas ir dziļas un pamatīgas. Audzēknis ar izpratni var reproducēt mācību materiālu. Saskata likumsakarības, atšķir būtisko no mazsvarīgā, pauž savu attieksmi, tomēr vērojamas atsevišķas neprecizitātes.

7 balles (labi)

Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības, izglītojamais prot zināšanas un prasmes izmantot pēc parauga vai pazīstamas situācijas, uzdoto veic apzinīgi, taču zināšanās un prasmēs vērojami trūkumi.

6 balles (gandrīz labi)

Apgūtas mācību priekšmeta programmas prasības. Izglītojamais zina pamatjēdzienus, likumus, mācību vielu izklāsta pietiekoši skaidri un saprotami, taču zināšanas un prasmes ir nepietiekoši stabilas un pārlicinošas.

5 balles(viduēji)

Mācību programma ir apgūta 60% apjomā, taču zināšanās un prasmēs ir daudz trūkumu, izglītojamais jauc faktus, kļūdās atsevišķos jēdzienos un terminus. Mācību vielu neprot izklāstīt pietiekoši skaidri.

4 balles (gandrīz viduvēji)

Zināšanas un prasmes ir nepilnīgas, mācību vielu izklāsta juceklīgi, neatšķir būtisko no mazsvarīgā, uzdoto veic bez intereses.

3 balles (vāji)

Zināšanas un prasmes apgūtas virspusēji, tās ir nepietiekošas, izglītojamais pieļauj daudz kļūdas, neizpilda skolotāja norādījumus, jūtamī atpaliek mācībās.

2 balles (ļoti vāji)

Apgūtas atsevišķas zināšanas un prasmes, taču nav spēju tās praktiski izmantot. Nav intereses par mācībām.

1 balle (ļoti, ļoti vāji)

Nav izpratnes par priekšmeta būtību, iemaņu taj

Mācību priekšmeta programmu izstrādāja:

Dace Vilkaste

Mācību priekšmeta programma apspriesta metodiskās sēdes komisijā.

Mācību priekšmeta programma aktualizēta **2021. gadā.**